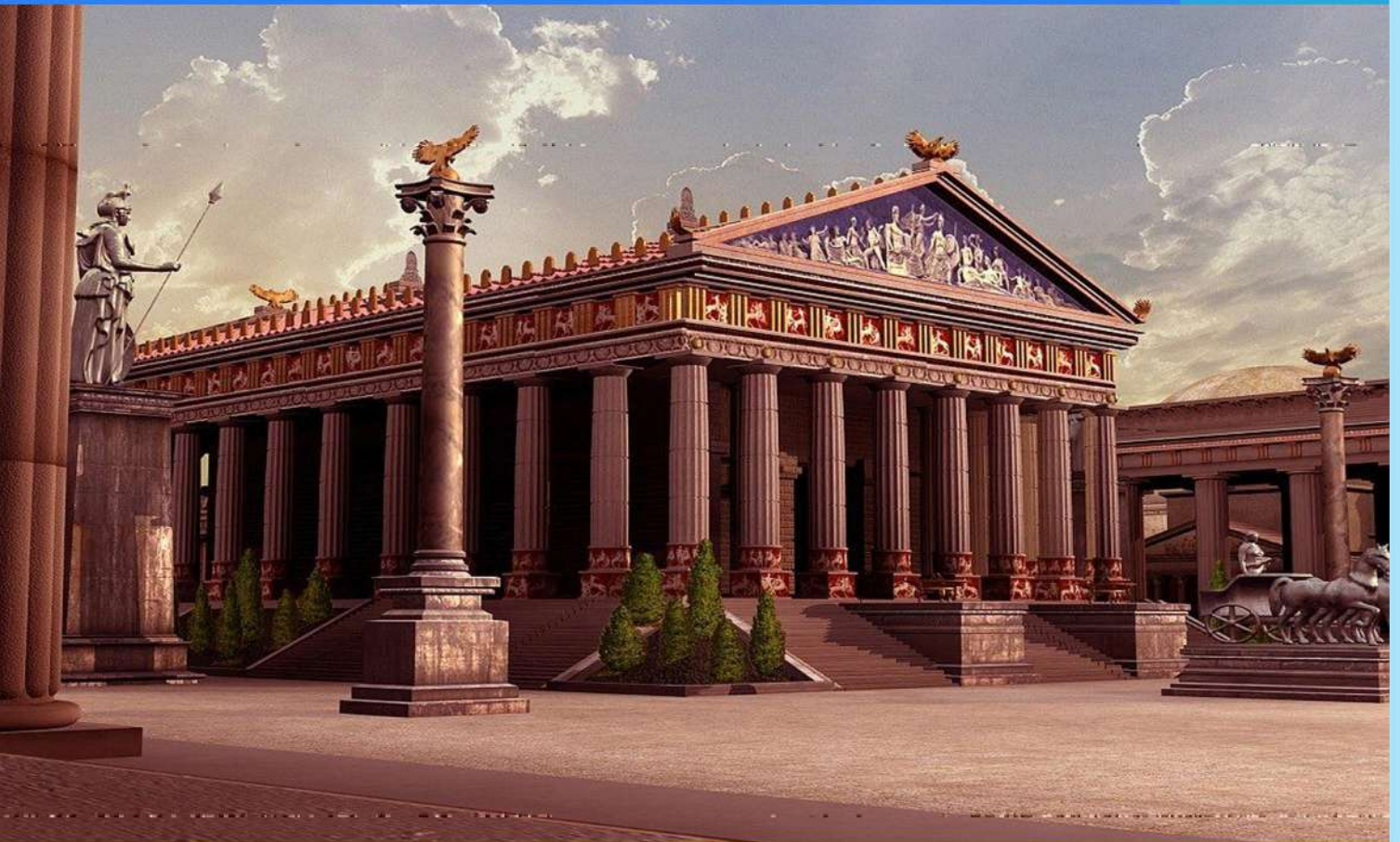

ВІСНИК НАУКИ

ВИПУСК № 4-2022

Міжнародний науковий журнал
<https://world-conf.com/journal>
Рига, Латвія | Одеса, Україна 2022

ISSN 0236-4115

Міжнародний науковий журнал

«ВІСНИК НАУКИ»

№ 4-2022

(щомісячний науковий журнал)

В журналі висвітлюються актуальні теоретичні та практичні проблеми розвитку науки, територій та суспільства. Представлені наукові досягнення вчених, викладачів, фахівців-практиків, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів науково-теоретичного, проблемного або науково-практичного характеру.

Призначено для викладачів, аспірантів та студентів, для всіх, хто займається науковими дослідженнями в області інноваційного розвитку науки, територій та суспільства.

Статті, що надходять до редакції, рецензуються, публікуються в авторській редакції.

Автори несуть відповідальність за зміст статей, за достовірність наведених у статті фактів, цитат, статистичних та інших даних, імен, назв та інших відомостей, а також за дотримання законів про інтелектуальну власність.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів матеріалів.

Головний редактор журналу:

РАССКАЗОВА ЛЮБОВ ФЕДОРІВНА

Головний редактор: Рассказова Любовь Федорівна

Адреса видавця (редакції): Рига, Латвія

Операційний офіс: Одеса, Україна

<https://world-conf.com/journal>

ISSN 0236-4115

Дата виходу в світ:

30.01.2022 р.

Періодичне

електронне наукове видання

ЗМІСТ (CONTENT)

ГУМАНІТАРНІ НАУКИ (HUMANITARIAN SCIENCE)

- 1. Лиса Вікторія Ігорівна**
РОЛЬ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В РОЗРОБЦІ
СУЧАСНОЇ АЙДЕНТИКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВИРОБНИКІВ4-7

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ (ECONOMIC SCIENCES)

- 2. Nalyvko Nataliia Valeriyivna, Puzanova Galyna Yosypivna**
CLASSIFICATION OF STATE BUDGET REVENUES OF UKRAINE: PROBLEMATIC ASPECTS8-12

- 3. Жаган Іван Сергійович**
ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТІВ ОБЛІКУ ВИТРАТ
В ОБЛІКОВІЙ ПОЛТИЦІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ 13-23

ЮРИДИЧНІ НАУКИ (LAW SCIENCES)

- 4. Давидова Олена Ігорівна**
ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТИТУТУ
ПРОДЮСЕРСТВА В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 24-29

- 5. Давидова Олена Ігорівна**
ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА ПОРУШЕННЯ УМОВ ПРОДЮСЕРСЬКОГО ДОГОВОРУ 30-37

- 6. Рзаєв Ельчін Рамзійович**
АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА РОЗГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ –
АБО ЯК СТАТИ НА ШЛЯХ ВОРОГА КРАЇНИ ЗА ХВИЛИНУ 38-41

- 7. Рзаєв Ельчін Рамзійович**
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА РОЗГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ –
АБО ЯК СТАТИ ВОРОГОМ КРАЇНИ ЗА ХВИЛИНУ 42-45

ТЕХНІЧНІ НАУКИ (TECHNICAL SCIENCE)

- 8. Pidlubnyi Dmytro**
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IMPACT ON LOGISTICS PROCESSES AND MANAGEMENT 46-49

ГУМАНІТАРНІ НАУКИ (HUMANITARIAN SCIENCE)

УДК 769.91

Лиса Вікторія Ігорівна

студентка кафедри графічного дизайну

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва

і дизайну імені М. Бойчука

(Київ, Україна)

РОЛЬ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В РОЗРОБЦІ СУЧАСНОЇ АЙДЕНТИКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВИРОБНИКІВ

***Анотація:** у статті розглянуто роль української етнокультурної спадщини в графічному дизайні в напрямку розробки фірмового стилю для українських виробників. Визначено, що складові айдентики українських виробників виконують такі основні функції: презентації та візуальної ідентифікації їх продукції. Також з'ясовано, що основні елементи корпоративної стилю, а саме: фірмовий знак, логотип, палітра кольорів, фірмові шрифти та графіка можуть містити ознаки національної ідентичності.*

***Ключові слова:** етнокультурна спадщина, фірмовий стиль, айдентика, корпоративний стиль, національна ідентичність.*

З моменту здобуття Україною незалежності, відбувається її активна інтеграція до світового культурного простору в різних напрямках: мистецтво, кіно, музика і дизайн. За цей період часу можна було спостерігати, як в нашій унікальній культурі поступово з'являються нові елементи, течії, стилі та явища.

Слід зазначити, що інші сфери теж зазнали багато змін – в тому числі і українське виробництво. Сьогодні існує неймовірне різноманіття українських товарів різного напрямку вжитку, дизайн яких абсолютно не відрізняється від їх закордонних аналогів. Провівши аналіз над сотнею українських виробників, було зроблено такі висновки: українські виробники та їхня продукція не мають

ознак національної ідентичності.

Продукція – є основним носієм інформації про свого виробника, де, окрім змісту, не менш важливою є її візуальна форма. Саме вона має привертати увагу, подобатись та запам'ятовуватись споживачеві – це досягається за допомогою засобів візуальної ідентифікації: фірмового знаку, логотипу, фірмової палітри кольорів та шрифтів та унікального графічного оформлення.

Так як однією з найбільш важливих сфер формування репутації України, є, безумовно, її торгівельно-економічна діяльність, де основними атрибутами іміджу нашої країни є її власна продукція українського виробництва. Вигляд та якість українського продукту першочергово формують у споживача оцінку та ставлення як до виробника товару, так і власне до країни, якій належить виробник. Відповідно, для досягнення позитивного результату у формуванні іміджу нашої держави через власного виробника, необхідно сформувати міцні асоціації між країною, виробником та споживацькою аудиторією; за допомогою візуальних засобів, необхідно продемонструвати його національне походження – приналежність до країни, її історії та культури.

У сучасному світі традиційна культура все більше перетворюється на ключовий елемент суспільного, гуманітарного розвитку. Особливо актуальна ця проблема у країнах, де традиційна культура не просто історичний факт, але й жива реальність: однією з таких країн і є Україна. Тому, зважаючи на зміни у світовому культурному просторі, пов'язані зі всеосяжним процесом глобалізації, основними інструментами для охорони та збереження етнокультурної спадщини є її дослідження, моніторинг та реалізація [1, с. 30].

Ціль даного дослідження є формування національного іміджу в сфері виробництва як засобу збереження національних традицій та історично-культурної спадщини у сфері українського виробництва. Хоч існує значний методологічний, методичний та практичний доробок іноземних і вітчизняних учених у сфері спадщини, в сучасній вітчизняній суспільній географії, проте немає узагальнюючого дослідження цієї сфери як на рівні країни, так і на рівні її

регіонів [2, с. 16]. Отже, вивчення, контроль та реалізація культурної спадщини в різних напрямках є необхідною й важливою умовою для формування національного іміджу. Саме тому, перша роль етнокультурної спадщини в сучасній корпоративній айдентиці – роль національного ідентифікатора – функція якого формувати ознаки приналежності до української держави через корпоративний стиль, в тому числі на ринку товарів.

Українська культурна спадщина – сукупність духовних та матеріальних цінностей, створених українським народом протягом його історії, які були збережені до сьогодні. Український етнос утворювався та розвивався безпосередньо разом з нацією, її побутом, культурою та писемністю. Відповідно, він має дуже довгу історію та багатогранну структуру. Кожен вид народної творчості – впродовж епох наповнювався символізмом, графічними та кольоровими рішеннями, стилями. З цього випливає, що друга роль етнокультурної спадщини в новітніх засобах візуальної ідентифікації – роль комплексної бази даних, ресурсу для візуальних рішень в розробці сучасного фірмового стилю.

Так як одним з основних процесів збереження національної культури є її реалізація – відповідно до цього, третя роль етнокультурної спадщини в сучасній айдентиці – роль популяризатора елементів національної культури та історії, серед споживацької аудиторії через продукцію українського виробника, шляхом їх використання в новітньому дизайні. Її ціль – зробити внесок у формування ознак національної приналежності в засобах ідентифікації українських виробників; відродження інтересу до етнокультурної спадщини як ефективного засобу просування українського виробника на внутрішньому та зовнішньому ринку товарів.

Отже, українська етнокультурна спадщина відіграє важливу роль не тільки у формуванні сучасної культури, мистецтва, моди, а й у розвитку графічного дизайну. Фірмовий стиль українських виробників, що містить ознаки національної ідентичності, є важливим інструментом у формуванні іміджу

країни на ринку товарів. Дане дослідження сприятиме популяризації використання елементів етнокультурної спадщини для формування національного іміджу у сфері українського виробництва.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Босик З. Традиційна культура ХХІ століття у контексті життєздатності нематеріальної культурної спадщини України (на прикладі фольклору) / Зоя Босик // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2015. – № 1.
2. Роговенко О. В. ЕТНОКУЛЬТУРНА СПАДЩИНА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В ПИТАННІ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПОДІЛУ / О. В. Роговенко. // ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС. – 2020. – №2. – С. 14–18.

Lysa Viktoriia Igorivna

Mykhailo Boichuk Kyiv State Academy
of Decorative-Applied Arts and Design
(Kyiv, Ukraine)

THE ROLE OF ETHNOCULTURAL HERITAGE IN THE DESIGN OF MODERN CORPORATE IDENTITY FOR UKRAINIAN MANUFACTURERS

Abstract: *the article is about the role of Ukrainian ethnocultural heritage in graphic design and its role in designing corporate identity for Ukrainian producers. It is determined that the components of corporate identity of Ukrainian manufacturers perform the following main functions: presentation and visual identification of their products. It was also found that the main elements of corporate style, such as trademark, logo, color palette, corporate fonts and graphics may contain signs of national identity.*

Keywords: *ethnocultural heritage, corporate identity, identity, corporate style, national identity.*

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ (ECONOMIC SCIENCES)

УДК 336.1:34

Nalyvko Nataliia Valeriyivna

Odessa National Maritime University
(Odessa, Ukraine)

Puzanova Galyna Yosypivna

Odessa National Maritime University
(Odessa, Ukraine)

CLASSIFICATION OF STATE BUDGET REVENUES OF UKRAINE: PROBLEMATIC ASPECTS

***Abstract:** the work on the basis of the analysis of the regulatory framework reveals the problematic aspects of the classification of state budget revenues of Ukraine. Certain contradictions in the legal framework are identified and ways to resolve this issue are suggested.*

***Keywords:** budget revenues, classification of budget revenues, budget classification, tax revenues, non-tax revenues.*

Article 2 of the Budget Code of Ukraine of July 8, 2010 [1] (hereinafter - the BC of Ukraine) stipulates that budget revenues include tax, non-tax and other non-refundable revenues provided for by the legislation of Ukraine (including transfers, fees for administrative services, own revenues of budgetary institutions).

Today, there are various classifications of budget revenues, which scientists pay attention to. BC of Ukraine classifies budget revenues into tax and non-tax revenues, revenues from capital transactions, transfers. The criteria for such a division are not clearly defined by the legislator, which leads to ambiguous interpretation of these concepts, the assignment of one type of income to another. There is a need to formulate additional criteria for classifying state budget revenues. Under the influence

of various reasons, both objective and subjective, the methods of budget formation are changing, but the regulations do not contain the principles of state budget formation, which cannot be considered justified.

O.V. Chinchin argues that it is generally accepted that all budget revenues, depending on such a feature as their legal regime, can be grouped in some way. At the same time, it is natural that such a distribution of budget revenues is reflected in the officially established list, which is determined by the Budget Classification [2, p. 13-14].

In accordance with Part 2, 3, 4 of Art. 9 of the Budget Code of Ukraine stipulates that tax revenues are determined by the laws of Ukraine on taxation of national taxes and fees (mandatory payments) and local taxes and fees (mandatory payments). Non-tax revenues are: 1) income from property and business activities; 2) administrative fees and charges, income from non-commercial economic activities; 3) other non-tax revenues.

However, the legislator is inconsistent, as there are some differences in the regulatory framework for budgets and their classification: providing for four sections in the classification of budget revenues, the Budget Code of Ukraine lists only three.

Even the designation of such a volume of three subtypes of classification of budget revenues in the Budget Code of Ukraine does not make it possible to clarify which budget revenue items are assigned to one or another section of the classification (due to the fact that the group of non-tax revenues is open and the group of revenues with capital not defined). Clarity on the issue of official delimitation of budget revenues for each of the four sections can be determined only from the content of the budget classification itself, approved by the Order of the Ministry of Finance of Ukraine "On Budget Classification" of January 14, 2011 № 11 [3]. This order approved the assignment of each of the possible budget revenues according to the relevant section of the classification.

The first section of the classification of budget revenues "Tax Revenues" includes all mandatory payments provided for in the tax system of Ukraine. Among

them there are groups of national and local taxes and fees [4], in the group of national there are the following tax payments: 1) corporate income tax; 2) personal income tax: 3) value added tax; 4) excise tax; 6) environmental tax: etc. This section of the classification of budget revenues is characterized by the formation of unity from the standpoint of the legal regime. the presence of each such payment in the tax system. The second section of the classification of budget revenues includes non-tax revenues, which in turn are divided into certain subgroups. The first subgroup includes income from property and business activities. The second subgroup of the section of non-tax revenues of the classification of budget revenues includes administrative fees and payments and revenues from non-commercial economic activities.

To the third subgroup of the section of non-tax revenues, the budget classification includes all other non-tax revenues. Among the latter are non-tax payments not included in the first two subgroups of the section: a) funds for the sale of property confiscated by the court; 6) receipt of amounts of accounts payable and depository debts of enterprises, organizations and institutions in respect of which the statute of limitations has expired; c) funds from the sale of surplus space equipment for military and dual-use purposes, other weapons; d) income from lending and guarantee operations; d) fees for mandatory state pension insurance of certain types of business transactions; e) concession payments for state and communal property: c) receipt of funds for equity participation in the development of infrastructure of the settlement. However, the legislator is inconsistent, as there are some differences in the regulatory framework for budgets and their classification: providing for four sections in the classification of budget revenues, the Budget Code of Ukraine lists only three.

To the third subgroup of the section of non-tax revenues, the budget classification includes all other non-tax revenues. Among the latter are non-tax payments not included in the first two subgroups of the section: a) funds for the sale of property confiscated by the court; 6) receipt of amounts of accounts payable and depository debts of enterprises, organizations and institutions in respect of which the statute of limitations has expired; c) funds from the sale of surplus space equipment for

military and dual-use purposes, other weapons; d) income from lending and guarantee operations; d) fees for mandatory state pension insurance of certain types of business transactions; e) concession payments for state and communal property: c) receipt of funds for equity participation in the development of infrastructure of the settlement.

3 of the above distribution of payments, which are classified by budget classification to non-tax revenues of budgets, we see that this section of budget revenues provides for a plurality of legal regimes for their collection.

We agree with the opinion of OA Muzyka-Stefanchuk on the issue, who believes that it is necessary to draw a clear line between non-tax revenues of a mandatory nature and non-tax revenues of a contractual nature [5]. After all, in case of late payment or non-payment of mandatory payments required by law, it is allowed to collect them compulsorily. As for voluntary payments, such a procedure for their collection is not allowed.

The third section of the classification of budget revenues is called "Revenues from capital transactions". It consists of the following subgroups: A) proceeds from the sale of fixed capital; b) proceeds from the sale of state stocks of goods; c) funds from the sale of land and intangible assets; d) taxes and financial transactions and capital transactions.

The fourth section of the classification of budget revenues is transfers. But there is a difference between the Budget Code of Ukraine and the Budget Classification regarding the title of this section. If the first refers only to transfers, then the Budget Classification designates this section as "Official Transfers".

Thus, the distribution of revenues at all levels of the budget system of Ukraine is set in the Budget Classification, which is mandatory for all participants in the budget process within their budgetary powers.

One of the urgent needs in the reform of local finance in Ukraine is the gradual reduction of the share of intergovernmental transfers of all kinds in the total revenues of local budgets. At the same time, the main sources of income for the latter should be

their own and fixed tax and non-tax revenues, which in the medium and long term will provide a solid basis for sustainable development of local communities.

The analysis allows us to conclude that it is necessary to unify the budget legislation by harmonizing the provisions of the Budget Code and Budget Classification through the use of common terminology and a single approach to determining budget revenues and their types.

REFERENCES:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50-51. Ст. 572.
2. Чинчин О.В. Класифікація доходів бюджетів: дискусійні аспекти. Науковий вісник публічного і приватного права. Випуск 2. Том 2. 2019. С. 158-164.
3. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 р. №11. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/v0011201-11>
4. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, №15-16, №17. Ст. 112.
5. Музика О.А. Неподаткові доходи місцевих бюджетів України (фінансово-правове дослідження) : Монографія. К: Атика. 2006. С. 205.

УДК 658:005.5

Жаган Іван Сергійович

студент ЧНУ імені Петра Могили

(Україна, Миколаїв)

**ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТІВ ОБЛІКУ ВИТРАТ
В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ
УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ**

***Анотація:** розробка облікової політики з метою управлінського обліку ґрунтується на взаємозв'язку фінансового та управлінського обліку. Особливої ролі такий взаємозв'язок набуває при обґрунтуванні кваліфікаційних характеристик та об'єктів обліку в організаціях агропромислового комплексу. У статті обґрунтовано використання нормативного методу в управлінському обліку та визначено основні елементи облікової політики з метою управлінського обліку.*

***Ключові слова:** облікова політика, керування, облік, витрати, АПК.*

Положеннями бухгалтерського обліку, зокрема відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV підприємство самостійно визначає відповідно до установчих документів облікову політику [1].

Під обліковою політикою організації розуміється прийнята нею сукупність методів ведення бухгалтерського обліку первинного спостереження, вартісного виміру, поточного групування, підсумкового узагальнення фактів господарської діяльності [2].

Вимоги формування облікової інформації дотримуються при побудові облікової політики для управлінського обліку. Нормативне регулювання на облікову політику не поширюється, оскільки відсутня кваліфікаційне визначення поняття «облікова політика з метою управлінського обліку».

Кваліфікаційна характеристика об'єктів управлінського обліку повинна включати не лише поняття, опис та принципи постановки на облік та списання з балансу об'єкта бухгалтерського обліку, а й використання різних ознак їхньої класифікації.

Отже, кожне підприємство самостійно визначає необхідність розробки та використання облікової політики з метою управлінського обліку та зміст її положень. Облікова політика з метою управлінського обліку має визначати: об'єкти управлінського обліку: витрати та витрати, матеріальні активи, капітал, зобов'язання (дебіторська та кредиторська заборгованості), капітальні вкладення; кваліфікаційну характеристику об'єктів управлінського обліку; момент визнання; фінансову оцінку.

Облікову політику для управлінського обліку слід будувати, керуючись міжнародними, національними стандартами фінансової звітності, оскільки інформація бухгалтерської фінансової звітності використовується в аналітичній роботі для ухвалення управлінських рішень.

Метою управлінського обліку передбачається формування облікової інформації про поточні витрати в розрізі статей витрат та використання її для виявлення відхилень фактичних витрат від нормативних причин, що викликають розбіжність цих величин.

Контроль та аналіз, як правило, проводяться за матеріалами внутрішньогосподарської звітності та використовувалися для управління витратами і собівартістю сільськогосподарської продукції, послуг та робіт допоміжних виробництв. При цьому складається ситуація, коли використовується характеристика елементів і статей витрат, передбачених системою бухгалтерського фінансового обліку, а, отже, для вжиття заходів, що сприяють зниженню собівартості, повинні бути враховані планові (нормативні) витрати на фактично вироблену продукцію, виконані роботи, послуги.

Виходячи з цього, який би метод обліку витрат не застосовувався в бухгалтерському обліку суб'єктом господарювання, з метою контролю та аналізу мають бути сформовані показники фактичних і нормативних витрат.

При розробці облікової політики для управлінського обліку слід взяти до уваги існуючий взаємозв'язок управлінського та фінансового обліку. Зокрема, витрати звичайної діяльності у фінансовому обліку – це самі витрати виробництва, але відносяться на вироблену і реалізовану продукцію. Витрати нереалізовану продукцію відображаються в обліку, отже, й у бухгалтерському балансі як залишки готової продукції, незавершеному виробництві, витрати майбутніх періодів.

Кваліфікаційна характеристика об'єктів, що забезпечують кругообіг коштів (капіталу) підприємства, має бути визначена не тільки для виробничого процесу, але й для заготівлі матеріальних ресурсів і продажів готової продукції.

У тій частині, в якій матеріали спожиті в процесі виробництва, вартість їх контролюється у складі витрат на виробництво. У частині матеріалів, що у виробничих запасах, об'єктом управлінського обліку є транспортно-заготівельні витрати. Склад транспортно-заготівельних витрат включають в основні витрати, але самі по собі вони стають витратами, що розподіляються, щодо вартості матеріальних запасів і відносяться до статті «Витрати матеріальних ресурсів», оскільки виражають разом з оцінкою сировини та матеріалів їх фактичну собівартість. При відокремленому обліку транспортно-заготівельних витрат покупні матеріальні запаси слід прийняти на облік і списувати витрати виробництва за фактичної вартості (цінах постачальника).

З позицій управлінського обліку керувати собівартістю заготівель і витрат за виробництво продукції транспортно-заготівельні витрати доцільно включати у складі витрат і щомісяця списувати виробництва. Транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ) є додатковою оцінкою матеріальних ресурсів. За методом їх віднесення на рахунки обліку витрат виробництва можна отримати

висновки про повноту включення витрат у собівартість продукції і на відшкодування їх виручкою від продажу.

При відокремленому обліку транспортно-заготівельних витрат для цілей управлінського обліку обліковою ціною матеріальних запасів має бути ціна постачальника. Облік матеріалів у разі слід організовувати за сальдовим методом, у якому звіт про рух матеріальних цінностей надається до бухгалтерії у кількісно-сумових вимірниках. Отже, роль управлінського обліку операцій процесу заготівлі (придбання) матеріальних ресурсів стає орієнтованою на нормативне споживання виробничих запасів через складське постачання на поточний чи майбутній період роботи, визначення розмірів перехідних та страхових запасів. Нормативні запаси для сезонного сільськогосподарського виробництва мають стати об'єктом управлінського обліку, метою якого має стати розробка економічних механізмів підвищення ефективності використання оборотних коштів (показників оборотності).

Одночасно з організацією контролю над операціями процесу постачання матеріальними ресурсами в управлінському обліку слід вивчати зміну запасів готової продукції результаті її збуту. Контроль за запасами готової продукції повинен включати аналіз договірних відносин, якими може передбачатися наявність товарної продукції в дорозі. Ця операція не надає права переходу продукції у власність покупця, тобто немає права визначати фінансовий результат від продажу.

У системі бухгалтерського обліку є технічна можливість організації обліку витрат одночасно і з метою фінансового та управлінського обліку. При цьому будь-який із методів обліку витрат вимагають відображення в обліку фактичних та нормативних витрат. У разі розвитку управлінського обліку фактичні та нормативні витрати слід розглядати як способи вираження витрат. Нормативний метод обліку витрат як самостійний спосіб обліку втрачає своє значення та стає способом виявлення фактичних відхилень при якому необхідно розраховувати відхилення фактичних витрат від нормативних, а надалі

необхідно виявляти причини і фактори, які викликають ці відхилення. Принципи розробки об'єктів нормативних витрат та їх облік необхідно відображати у обліковій політиці підприємства.

Облік витрат матеріальних ресурсів слід організувати за окремими їх елементами – насінням та посадковим матеріалом, добривами, засобами захисту рослин та нафтопродуктами, паливом та енергією. Одноелементні витрати можуть бути пронормовані. Так, нормативні витрати на насіння встановлюють виходячи з обсягу сільськогосподарських робіт весняної сівби, збирального періоду та підготовки ґрунту до посіву, а також норми висіву насіння. Аналогічний розрахунок нормативних витрат ведуть за елементами «Добрива» та «Засоби захисту рослин».

Складніше формуються витрати на статтях обліку спожитих послуг допоміжних виробництв. Нормативна оцінка їх складається з витрат, які формують вартість послуг, і включають вартість палива, води та пально-мастильних матеріалів, послуг транспорту, витрат на амортизацію, поточний ремонт та утримання основних засобів, зайнятих у допоміжних виробництвах, оплати праці з відрахуваннями на соціальні потреби працівників допоміжних виробництв. При зміні ринкових ціни матеріальні ресурси виникає потреба коригування розцінок на споживані послуги. Витрати з організації праці та управління підприємством у собівартість допоміжних виробництв не включають.

Під час організації управлінського обліку використовують насамперед показники оперативно-технічного обліку виходу продукції галузей сільського господарства (рослинництво, тваринництво тощо), виконаних робіт, спожитих послуг допоміжних виробництв. У другу чергу встановлюють періодичність і терміни використання документів про показники, що впливають на суму витрат за умов виконання технологічних операцій процесу виробництва.

Якщо прийняти розрахункову (нормативну) оцінку виробничих запасів за облікові ціни, то в окремому розділі облікової політики необхідно вказати

визначення відхилень фактичної собівартості матеріальних цінностей від вартості у оцінці за обліковими цінами. Для списання відхилень фактичної собівартості матеріалів від вартості за обліковими цінами слід проводити розрахунок цих відхилень на вартість спожитих матеріальних ресурсів у виробництві та управлінні.

Окремі елементи облікової політики, які регламентовано нормативними актами, в системі фінансового обліку повинні бути використані для організації управлінського обліку (табл. 1).

Таблиця 1 Елементи облікової політики щодо відображення витрат з метою управлінського обліку

Елемент облікової політики	Варіант, допустимий законодавством або розроблений організацією самостійно	Особливості
1	2	3
Організаційно-технічний розділ		
Порядок відображення господарських операцій в управлінському обліку	Запис за принципом «прихід - витрата»	Принцип «прихід - витрата» для оцінки фінансового стану вимагає додаткових розрахунків, що порушує вимогу раціональності
	Подвійний запис	Трудоємкість робіт під час використання методу подвійного запису компенсується можливістю використання Плану рахунків
Розробка плану рахунків з метою управлінського обліку	На основі Плану рахунків	Не враховує специфіки діяльності організації
	З використанням міжнародних стандартів	Зручний формат лише для організацій, що формують звітність за правилами міжнародних стандартів

	На основі робочого плану рахунків, самостійно розробленого організацією	Трудомісткий процес
Визначення калькуляційного періоду	П'ять днів, декада, місяць	Період залежить від системи бюджетування
Документальна основа для відображення в управлінському обліку	Бухгалтерські первинні документи Управлінські первинні документи	Цей пункт Доцільно опрацювати для кожної групи операцій
Методичний розділ		
Порядок визначення облікової ціни матеріалів	Фактична собівартість за даними попереднього чи звітного періоду. Планово-розрахункові ціни. Середня ціна облікової групи матеріалів. Договірні ціни	Доцільно застосовувати планово-розрахункові ціни
Порядок оцінки сировини та матеріалів, що використовуються під час виробництва продукції (робіт, послуг)	За вартістю одиниці запасів. За середньою вартістю. За вартістю перших за часом придбання (ФІФО). За вартістю партії закупівель	Доцільно використовувати ФІФО, оскільки інформація, що міститься у звітності, більш достовірно відобразатиме вартість матеріальних цінностей

Продовження табл. 1

1	2	3
Трансфертні ціни	За ринковими цінами. За балансовою вартістю переданих ТМЦ. За нормативною вартістю, що визначається вищою організацією	Ціни на ТМЦ встановлюються вищою організацією, виходячи з характеру відносин між головним і дочірнім підприємством
Визначення ліміту вартості майна, яке підлягає обліку у складі матеріальних запасів	Об'єкти обліку засобів праці з тривалим періодом використання враховувати у складі основних засобів. Об'єкти обліку засобів праці з тривалим періодом використання враховувати у складі матеріальних запасів	Віднесення всіх об'єктів обліку засобів праці з тривалим терміном користування незалежно від їх вартості до основних засобів запобігає розкраданню
Метод нарахування амортизації	- прямолінійного; - зменшення залишкової вартості; - прискореного зменшення залишкової вартості; - кумулятивного; - виробничого (метод суми одиниць продукції); - норм і методів нарахування амортизації основних засобів, передбачених податковим законодавством.	Вибір методу амортизації обумовлено тим, що амортизаційні відрахування повинні розподілятися між різними групами витрат
Варіант обліку вартості готової продукції (робіт, послуг)	За фактичною виробничою собівартістю За нормативною (плановою) виробничою собівартістю За прямими статтями витрат.	Вибір методу обліку вартості готової продукції (робіт, послуг) обумовлений завданнями прогнозування продажів

<p>Спосіб визнання управлінських витрат</p>	<p>розподіляються між реалізованою та нереалізованою продукцією з метою калькулювання виробничої собівартості, списуються до дебету рахунку 23 «Виробництво»; повністю входять у собівартість реалізованої продукції вигляді умовно-постійних витрат</p>	<p>Організація вибирає самостійно залежно від умов організації управлінського обліку та закріплює в Обліковій політиці обраний варіант обліку непрямих витрат При другому варіанті обліку непрямих витрат оцінка незавершеного виробництва та готової продукції здійснюється за прямими статтями витрат та калькулюється неповна виробнича собівартість.</p>
<p>Критерій розподілу непрямих (накладних) витрат між конкретними видами продукції (робіт, послуг)</p>	<p>Площа Обсяг випуску продукції (робіт, послуг). Виручка Витрати на оплату праці виробничих робітників</p>	<p>Використовуються будь-які бази в залежності від методу калькулювання та цілей управління собівартістю</p>
<p>Порядок розподілу прямих витрат на залишки незавершеного виробництва</p>	<p>У повному обсязі відносити на собівартість наданих послуг Розподіляти на залишки незавершеного виробництва</p>	<p>Залежно від методу калькулювання та цілей управління собівартістю</p>

Крім розглянутої кваліфікаційної характеристики об'єктів обліку витрат в обліковій політиці для цілей управлінського обліку, доцільно також детально проаналізувати й інші складові – повноту формування виробничої собівартості, визначення фінансового результату від продажу продукції за центрами відповідальності та ін.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Витрати : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16, Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87 (зі змінами і доповненнями). URL: <http://proaudit.com.ua/buh/standart/p-s-bo-16-vitrati.html>
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291 (із змінами і доповненнями). URL: [http:// www.ligazakon.ua](http://www.ligazakon.ua).
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 р. №996-XIV зі змінами і доповненнями. URL: <http://search.ligazakon.ua>.
4. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Інструкція від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
5. Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств : наказ Міністерство аграрної політики України від 18.05.2001 № 132. URL: <http://www.uazakon.com/big/text1528/pg1.htm>

Zhagan Ivan Sergeevich

student of Petro Mohyla National University

(Ukraine, Nikolaev)

**CHARACTERISTICS OF COST ACCOUNTING OBJECTS
IN ACCOUNTING POLICY FOR OBJECTIVES
MANAGEMENT ACCOUNTING**

***Abstract:** the development of accounting policies for management accounting is based on the relationship between financial and management accounting. Such interrelation acquires a special role in substantiation of qualification characteristics and objects of accounting in the organizations of agro-industrial complex. The article substantiates the use of the normative method in management accounting and identifies the main elements of accounting policy for management accounting.*

***Keywords:** accounting policy, management, accounting, costs, agro-industrial complex.*

ЮРИДИЧНІ НАУКИ (LAW SCIENCES)

УДК 34

Давидова Олена Ігорівна

магістр

Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого
(Київ, Україна)

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТИТУТУ ПРОДЮСЕРСТВА В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Анотація: у статті дається порівняльно-правова характеристика інституту продюсерства в Україні та країнах європейського союзу.

Ключові слова: продюсерський договір, європейське право, українське законодавство.

Інститут продюсерства в Україні отримав потужний поштовх для розвитку через основні сфери діяльності, в яких він набув розвитку: кінематографія та театральна справа. Втім, на даному етапі розвитку суспільства, глобалізаційних процесів, що проходять у країні та світі, в умовах потужного розвитку технологій, також необхідно звернути увагу на необхідності визначення подальших напрямків розвитку даного інституту, що вказує на актуальність даної теми, оскільки свідчить про необхідність її дослідження на теоретичному рівні (1).

Інститут продюсерства є своєрідною розгалуженою системою, цілісність якої обумовлена необхідністю досягнення окремими суб'єктами результатів продюсерської діяльності, зокрема, духовних, соціальних, культурних чи економічних, та єдиною метою, яка забезпечує одержання необхідного результату. Відповідно, для кожного інституту є характерним наявність правового регулювання як зовнішнього (наприклад, через систему

законодавства), так і внутрішню (установчі, розпорядчі та організаційні акти). Не вдаючись в систему законодавства та органів, що регулюють, координують чи здійснюють нагляд за діяльністю інституту продюсерства в тій, чи іншій мірі, в межах даної роботи, вважаємо за необхідне звернути увагу на інститут продюсерства як цілісну систему, що формує власні напрямки розвитку та визначає темп розвитку сфери суспільних відносин через призму глобалізаційних, інформаційних та еволюційних процесів.

Загальна характеристика системи правового регулювання інституту продюсерства в країнах ЄС та в Україні.

Правове регулювання продюсерської діяльності в країнах ЄС зайняло свою нішу в системі медіа права (Велика Британія, Нідерланди, Словенія, Італія, Бельгія, Польща). В Україні ж інститут продюсерства не лише не набув сталої форми, а й наразі, не може бути чітко віднесений до права мас-медіа. В доктрині права, науковці, на даному етапі, хоч і виділяють кінематографічне право як інститут галузі права, втім чомусь відносити продюсерів до суб'єктів медіа права не поспішають.

Загальна характеристика структури інституту продюсерства як цілісної системи в країнах ЄС та в Україні.

Поряд з національними асоціаціями продюсерів в країнах ЄС, в Європейському Союзі з 1990 року діє Європейська асоціація незалежних продюсерів (СЕPI) створена з метою представлення інтересів незалежних продюсерів кіно та телебачення в Європі та забезпечення участі зацікавлених сторін, на національному та європейському рівнях, у створенні сильного незалежного сектору кіновиробництва та телебачення [4].

Також, в ЄС діє Міжнародна асоціація з колективного управління аудіовізуальними правами продюсерів (AGICOA), що створена понад 30 років тому для відстеження та розподілу роялті по суті на ретрансляцію продуктів незалежних продюсерів, є нейтральною та працює без будь-якого національного

упередження, і всі власники прав розглядаються однаково, незалежно від їх комерційної ваги та важливості [3].

Міжнародна федерація асоціацій кінопродюсерів (FIAPF), започаткована в 1933 році, яка являється єдиною в світі організацією кіно- і телепродюсерів. Мета: допомога у формуванні політики та координації політичних дії у медіа сфері, забезпечення захисту прав інтелектуальної власності та боротьби з піратством, розгортання цифрових технологій та їх вплив на ланцюжок аудіовізуального значення, торгові питання [5].

В Україні діє Асоціація продюсерів України, заснована в 2006 році, яка представляє інтереси в області збору та виплат роялті за використання аудіовізуального контенту не тільки продюсерам і кіностудіям, а й авторам українських фільмів, є єдиним на території СНД прикладом, коли в питанні отримання доходу від використання прав на фільми об'єдналися автори і продюсери [2].

У зв'язку з глобалізаційними процесами в Україні також була створена Асоціація з управління аудіовізуальними правами «АРМА-Україна» (ARMA UKRAINE) у 2011 році, сфера діяльності якої представництво інтересів прав власників в аудіовізуальній сфері, а також управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторських і суміжних прав в сфері використання і ретрансляції аудіовізуальних творів, інших об'єктів права в аудіовізуальній сфері, що розміщуються та розповсюджуються в будь-якій формі (також і в електронно-цифровій), в тому числі на телевізійних каналах, у телекомунікаційних, кабельних та інформаційних мережах, в закладах громадського харчування та готелях, а також в сфері збору та розподілу зборів за приватне копіювання аудіовізуальних творів [1].

В 2016 році було створено Українську Аудіовізуальну Фундацію, що має на меті розробку проектів і програм в галузі вітчизняної кінематографії та пошуки джерел фінансування їх реалізації [2].

На сьогодні, Асоціація продюсерів України являється членом СЕРІ та AGICOA, FIAPF.

Загальна характеристика як внутрішньо диференційованої системи інституту продюсерства в країнах ЄС та в Україні.

Загалом, в Україні серед продюсерів, якого інколи називають “директор” або “керівник”, розрізняють: кінопродюсерів, театральних продюсерів та музичних продюсерів. Звичайно ж, професія продюсера в країнах ЄС більш диференційована та має такі різновиди, наприклад, як продюсерів комп'ютерних ігор та продюсер веб-сайтів та інших. Різноманітність та диференціація професії продюсера не є обмеженою, оскільки в процесу розвитку суспільних відносин, з врахуванням сфери діяльності продюсера, окремі організаційні функції, які за своєю належать продюсерам, можуть бути передані іншим особам, які спеціалізуються на вирішенні окремих етапів на шляху до реалізації завдання з організації або організації і фінансування виробництва (створення) та розповсюдження певного продукту на відповідному ринку.

Наразі, в Україні, як і в світі, отримали розвитку інноваційні технології, а політичний курс України спрямований на входження до ЄС. Визначені чинники мають рушійний вплив на розвиток інституту продюсерства. Тому, в умовах євроінтеграції та розвитку технологій ми можемо говорити про необхідність розвитку форм здійснення продюсерської діяльності, пов'язаними із просуванням інноваційних та ІТ-технологій. Міжнародні інституції ЄС вже тривалий час працюють над освоєнням нових ринків та адаптацією законодавства до вимог сучасності, в той час як Українина лише стала на цей шлях.

Тому, проаналізувавши розвиток інституту продюсерства в Україні та Європі вважаємо за необхідне створити при Асоціації продюсерів України

1) консультативну раду, одним із основних завдань якої буде здійснення правового аналізу та виокремлення напрямків адаптації законодавства України

до стандартів та законодавства ЄС, а також здійснення інших функцій необхідних для забезпечення виконання покладених на раду завдань;

2) робочу групу для проведення тренінгів, круглих столів, та виконання інших завдань, спрямованих на розвиток продюсерської діяльності в специфічних сферах суспільної діяльності;

3) благодійний фонд для збору коштів на забезпечення розвитку продюсерської діяльності в специфічних сферах суспільної діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. AGICOA. URL: <https://www.agicoa.org/english/toolsandhelp/download.html> (дата звернення: 17.03.2018)
2. Bargfrede A., Mak C. Music Law in the Digital Age. – Boston: Berklee Press, 2009. 160 p.
3. European Coordination of Independent Producers. URL: <http://www.cepi.tv> (дата звернення: 17.03.2018)
4. Gordon Steve. The Future of the Music Business. Third Edition. How to Succeed with the New Digital Technologies. – Hal Leonard Books, 2011. – 339 p.
5. International Federation of Film Producers Associations. URL: <http://www.fiapf.org> (дата звернення: 17.03.2018)
6. Zager Michael. Music Production for Producers, Composers, Arrangers, and Students. Lanham, Toronto, Plymouth, UK: The Scarecrow Press, Inc., 2012. 422 p.
7. Аксютіна А.В. До питання визначення споживачів продюсерських послуг. URL: http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1113%3A031215-23&catid=137%3A3-1215&Itemid=169&lang=en (дата звернення: 17.03.2018)

Davydova Olena Ihorivna

master

Educational and Scientific Institute of Law named after Prince Vladimir the Great
(Kyiv, Ukraine)

**THE COMPARATIVE & LEGAL CHARACTERISTICS
INSTITUTE OF PRODUCTION IN UKRAINE
& COUNTRIES OF EUROPEAN UNION**

***Abstract:** the article gives a comparative legal description of the institute of production in Ukraine and European Union.*

***Keywords:** production agreement, European law, Ukrainian legislation.*

УДК 34

Давидова Олена Ігорівна

магістр

Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого
(Київ, Україна)

**ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ
ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ
УМОВ ПРОДЮСЕРСЬКОГО ДОГОВОРУ**

Анотація: у статті аналізуються типові порушення продюсерського договору та його наслідки.

Ключові слова: продюсерський договір, порушення договору, відповідальність.

Цивільне правопорушення – різновид правопорушення, яке йде врозрід з призначенням виконання юридичного обов'язку та зокрема приписами цивільного законодавства. Це правопорушення посягає на майнові та особисті немайнові права осіб і має свої ознаки та свій склад. Серед загальних ознак будь-якого правопорушення у тім числі й цивільного визначають: небезпечність, шкідливість, винність (у формі умислу чи необережності), караність (80).

Цивільно-правове порушення має специфічний склад (*corpus delicti civile*). До елементів цивільно-правопорушення відноситься: протиправність діяння боржника (дія або бездіяльність) - ст. 612 ЦК України, виникнення збитків чи шкоди, фізична особа перетерпіває моральні страждання та переживання - ст. 22, 23 ЦК України, наявність причинного зв'язку між протиправним діянням боржника і виникненням збитків у кредитора - ст. 617 ЦК України (80), вина ст. 614 ЦК України

В цивільному праві винність боржника завжди презюмується. Він вважається винним доти, доки не докаже зворотнє, тобто боржник повинен сам

доказати відсутність його вини і доказати одну із передбачених законом підстав для звільнення від відповідальності (80).

Отже, відповідальність за вину є загальним правилом, яке втім допускає винятки, що встановлюються домовленістю сторін чи законом. При цьому, у доктрині цивільного права склади цивільного правопорушення за яких до відповідальності притягується особа без наявності одного його необхідного елементу є виключенням із загального правила та вони отримали назву «усічених» (80).

Чинним цивільним законодавством здійснено диференціацію порушення зобов'язання на два види: невиконання та неналежне виконання, яка регламентована ст. 610 ЦК України.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 610 ЦК України порушенням зобов'язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання (неналежне виконання).

Протиправним діянням визнається таке яке, не відповідає: умовам договору; вимогам цивільного законодавства; вимогам, що випливають з адміністративного акту; звичаям ділового обороту, або вимогам, що звичайно пред'являються.

Правові наслідки порушення зобов'язання регламентовані ст. 611 ЦК України, де ч. 1 ст. 611 ЦК України визначено, що у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема: 1) припинення зобов'язання внаслідок односторонньої відмови від зобов'язання, якщо це встановлено договором або законом, або розірвання договору; 2) зміна умов зобов'язання; 3) сплата неустойки; 4) відшкодування збитків та моральної шкоди.

Цивільно-правова відповідальність - захід правового впливу, що виявляється у покладенні на особу, відповідальну за невиконання або неналежне виконання зобов'язання чи порушення іншого охоронюваного законом права, несприятливих майнових наслідків, передбачених правовою нормою (81).

З аналізу судової практики за 2016-2018 рр., можна зробити висновок, що типовими порушеннями є невиконання (як продюсером так і замовником, третьою особою, прав та обов'язків: не проведено організаційний захід, замовником здійснено публічне виконання твору (без попереднього дозволу) та ін.) або неналежне виконання умов договору (несвоєчасне відшкодування витрат спрямованих на виконання зобов'язань за договором, несвоєчасна оплати винагороди та ін.).

Тому, звертаємо Вашу увагу, що до **форм цивільно-правової відповідальності** слід віднести: відшкодування збитків (ст. 16, 22, 23 ЦК України), сплата неустойки (ст. 549 ЦК України), втрата завдатку (ч. 1 ст. 571 ЦК України), конфіскація майна (ст. 354 ЦК України), примусове виконання обов'язку (ст. 16 ЦК України), втрата суб'єктивного права (ст. 16 ЦК України) (81, с. 142).

До **форм цивільно-правової договірної відповідальності** слід віднести: зміна умов зобов'язання; сплата неустойки; відшкодування збитків та моральної шкоди, як вірно зазначено К.В. Москаленко (60).

Якщо зміна умов зобов'язання нами розглядалася попередньо, то питання таких форм відповідальності як неустойка та відшкодування шкоди - ні, що пропонуємо розглянути надалі.

Щодо неустойки, цивільним законодавством України визначено два види неустойки: штраф та пеня.

Так, згідно зі статтею 549 ЦК України неустойкою (штрафом, пенею) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторі у разі порушення боржником зобов'язання. Штрафом є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання. Пенею є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.

Відповідно до ч. 1, 2 ст. 550 ЦК України право на неустойку виникає незалежно від наявності у кредитора збитків, завданих невиконанням або

неналежним виконанням зобов'язання. Проценти на неустойку не нараховуються.

При цьому, ст. 551 ЦК України визначено, що предметом неустойки може бути грошова сума, рухоме і нерухоме майно. Якщо предметом неустойки є грошова сума, її розмір встановлюється договором або актом цивільного законодавства. Розмір неустойки, встановлений законом, може бути збільшений у договорі, якщо таке збільшення не заборонено законом. Сторони можуть домовитися про зменшення розміру неустойки, встановленого актом цивільного законодавства, крім випадків, передбачених законом. Розмір неустойки може бути зменшений за рішенням суду, якщо він значно перевищує розмір збитків, та за наявності інших обставин, які мають істотне значення.

Як свідчить судова практика за 2016-2018 рр., оскільки неустойка є договірною категорією, вона набула широкого застосування сторонами у будь-яких договірних відносинах, незалежно від сфери діяльності, що можна відзначити і про її застосування сторонами в продюсерському договорі. Це положення є ще одним проявом принципу свободи договору, тому сторони намагаються якомога більше зобов'язань за договором забезпечити неустойкою. Визначене не лише стимулює сторін до належного виконання обов'язків, а й належним чином допомагає захистити інтереси осіб, які стали жертвами обставин. При цьому, розмір неустойки у продюсерських договорах є різним у кожному конкретному випадку.

Правові наслідки сплати (передання) неустойки визначені ст. 552 ЦК України, де задекларовано, що сплата (передання) неустойки не звільняє боржника від виконання свого обов'язку в натурі та сплата (передання) неустойки не позбавляє кредитора права на відшкодування збитків, завданих невиконанням або неналежним виконанням зобов'язання.

Однак, при визначенні сторонами розміру неустойки за продюсерським договором, сторонам слід керуватися принципами добросовісності, розумності і

справедливості, адже неспіврозмірний розмір неустойки справедливий суд може зменшити, враховуючи загальні положення.

У його встановленні сторонам слід керуватися вимогами цивільного законодавства щодо добросовісності, розумності і справедливості, розуміючи, що у разі встановлення в договорі неспіврозмірного розміру неустойки суд може його зменшити, в тому числі й за власною ініціативою.

Відповідно до ст. 22 ЦК України особа, якій завдано збитків у результаті порушення її цивільного права, має право на їх відшкодування. Збитками є: 1) втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки); 2) доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене (упущена вигода).

Збитки відшкодовуються у повному обсязі, якщо договором або законом не передбачено відшкодування у меншому або більшому розмірі.

Якщо особа, яка порушила право, одержала у зв'язку з цим доходи, то розмір упущеної вигоди, що має відшкодовуватися особі, право якої порушено, не може бути меншим від доходів, одержаних особою, яка порушила право.

На вимогу особи, якій завдано шкоди, та відповідно до обставин справи майнова шкода може бути відшкодована і в інший спосіб, зокрема, шкода, завдана майну, може відшкодовуватися в натурі (передання речі того ж роду та тієї ж якості, полагодження пошкодженої речі тощо).

При цьому, **питання щодо визначення розміру збитків**, завданих порушенням продюсерського договору може встановлюватися продюсерським договором, законом та/або враховуватися по факту та в будь-якому випадку підлягатиме доказуванню за допомогою належних та допустимих доказів, в розумінні чинного законодавства.

Дещо складніше з визначенням моральної шкоди. Наразі, у Верховній раді зареєстрований Проект Закону “Про регулювання діяльності з визначення

розміру моральної (немайнової) шкоди” за яким хочуть врегулювати принципи визначення розміру компенсації моральної шкоди та визначити для цього відповідних спеціалістів. При цьому, раніше питання доказовості розміру моральної шкоди можна було довести за допомогою психологічної експертизи (або висновку).

Відповідно до ст. 23 ЦК України, особа має право на відшкодування моральної шкоди, завданої внаслідок порушення її прав. Моральна шкода полягає: 1) у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я; 2) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів; 3) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку із знищенням чи пошкодженням її майна; 4) у приниженні честі та гідності фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

Моральна шкода відшкодовується грошми, іншим майном або в інший спосіб. Розмір грошового відшкодування моральної шкоди визначається судом залежно від характеру правопорушення, глибини фізичних та душевних страждань, погіршення здібностей потерпілого або позбавлення його можливості їх реалізації, ступеня вини особи, яка завдала моральної шкоди, якщо вина є підставою для відшкодування, а також з урахуванням інших обставин, які мають істотне значення. При визначенні розміру відшкодування враховуються вимоги розумності і справедливості. Моральна шкода відшкодовується незалежно від майнової шкоди, яка підлягає відшкодуванню, та не пов'язана з розміром цього відшкодування. Моральна шкода відшкодовується одноразово, якщо інше не встановлено договором або законом.

Як свідчить судова практика за 2016-2018 рр., питання захисту честі, гідності та ділової репутації стало надзвичайно актуальним в сфері шоу-бізнесу. Разом з визначеним, практика пов'язана з неналежним виконанням зобов'язань та невиконанням зобов'язань за продюсерським договором є досить поширеною.

За загальним правилом, особа, яка порушила зобов'язання відшкодує завдану шкоду в повному обсязі (за наявності в її діяннях вини), однак є і підстави для звільнення таких осіб від відповідальності та/або зменшення їх відповідальності у випадках, коли така особа доводить, що це порушення стало випадково.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Тодд Д. Большой обман. Печать, радио, телевидение и реклама в Англии на службе монополий: Пер. с англ. М.: Изд. иностранной литературы, 1962. 152 с.
2. Указ Президента України «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав» від 18.01.2003 № 72. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-п> (дата звернення: 17.03.2018)
3. Указ Президента України «Про Програму заходів щодо завершення вступу України до Світової організації торгівлі» від 05.02.2002 № 104/2002 . URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/104/2002> (дата звернення: 17.03.2018)
4. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. О.В. Дзера (керівник авт. кол.), Д.В. Боброва, А.С. Довгерт та ін. За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової. К.: Юрінком Інтер, 2002. Кн. 1. 720 с.
5. Цивільне право: навчальний посібник / За заг. ред. Р.О. Стефанчука. – К.: Наукова думка, 2004.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 07.03.2018)

Davydova Olena Ihorivna

master

Educational and Scientific Institute of Law named after Prince Vladimir the Great
(Kyiv, Ukraine)

**TYPICAL BREACH OF COMMITMENTS
AND RESPONSIBILITY FOR VIOLATIONS
TERMS OF THE PRODUCERS 'AGREEMENT**

***Abstract:** the article analyzes the typical violations of the production contract and its consequences.*

***Keywords:** production contract, breach of contract, liability.*

УДК 342.9

Рзаєв Ельчін Рамзійович

студент кафедри національної безпеки
Національна академія Служби Безпеки України
(Київ, Україна)

**АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА РОЗГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ –
АБО ЯК СТАТИ НА ШЛЯХ ВОРОГА КРАЇНИ ЗА ХВИЛИНУ**

Анотація: в роботі викладено роз'яснення поняття державної таємниці, суб'єктів суспільних відносин у сфері державної таємниці та відповідальності за її незаконне розкриття.

Ключові слова: державна таємниця, адміністративна відповідальність, закон.

Поняття державної таємниці хоча і надається нам законодавством, проте має не досить чіткі межі.

Законодавець визначає поняття державної таємниці – як вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у порядку, встановленому Законом України «Про державну таємницю», державною таємницею і підлягають охороні державою. [1, с. 1]

Досить широке поняття, саме тому за для врегулювання процесу віднесення інформації до державної таємниці існує відповідна процедура, порядок якої вже чіткіше врегульовано законом.

Ця процедура передбачає прийняття (державним експертом з питань таємниць) рішення про віднесення категорії відомостей або окремих відомостей до державної таємниці з установленням ступеня їх секретності шляхом

обґрунтування та визначення можливої шкоди національній безпеці України у разі розголошення цих відомостей, включенням цієї інформації до спеціальної бази, та з опублікуванням цієї бази, змін до неї;

Як вже було сказано, здійснює цю процедуру державний експерт з питань таємниць - посадова особа, уповноважена здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про державну таємницю» віднесення інформації до державної таємниці у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, зміни ступеня секретності цієї інформації та її розсекречування. [1, с. 1]

У зв'язку з останніми подіями в Україні (збройні напади, окупація і таке інше) більш гостро постало питання захисту державної таємниці, а також відповідальності за її розголошення.

Тому, важливо попередити осіб, у яких виникають подібні думки – паразити та озброїти знаннями тих, хто стає на шлях боротьби з так званими «паразитами» щодо відповідальності, яку можуть понести за це шкідники.

Наслідки можуть привести до адміністративної, в деяких випадках навіть кримінальної кари. В цій буде розкрито саме адміністративну відповідальність.

Адміністративна відповідальність хоч і здається більш м'якою, у порівнянні з кримінальною, однак це не означає, що її не варто брати до уваги.

Кожен, хто перешкоджає розвитку держави, має бути притягнутий до відповідальності.

Тобто у нашому випадку, якщо особа вирішить не додержуватись встановленого законодавством порядку передачі державної таємниці іншій державі чи міжнародній організації, не надасть грифу секретності інформації яка цього потребує, знехтує порядком надання доступу до державної таємниці, порушить вимоги криптографічного та технічного запису секретної інформації або таке інше, то відповідно до ст.212² Кодексу України про адміністративні правопорушення [2] на неї буде накладено штраф від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від

тридцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що станом на 2022 рік складає від 170 грн. до 510 грн., а для посадових осіб – від 510 грн. до 1700 грн.

А якщо особа з першою відповідальністю не зрозуміла всієї тяжкості наслідків від вчинених нею дій, та вчинила їх повторно протягом року її буде піддано адміністративному стягненню у вигляді накладення штрафу від тридцяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від п'ятдесяти до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що станом на 2022 рік становить від 510 грн. до 1360 грн., а для посадових осіб від 850 грн. до 2250 грн.

Також, варто наголосити на тому, що об'єктивна сторона правопорушення виражається у порушенні законодавства України про державну таємницю, а саме, у вчиненні діянь, зазначених в ст.212⁻² ² Кодексу України про адміністративні правопорушення [2]. Тобто, незалежно від того, чи настали очікувані особою наслідки чи ні, її все одно буде притягнуто до відповідальності перед законом.

Тому, не слід нехтувати законами, жартувати з долею та державною, оскільки відповідальність неодмінно настигне правопорушників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855- XII // Відомості Верховної Ради. – 1994. - № 16. – Ст. 93.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>

Rzaev Elchin Ramziyovich

student of the Department of National Security
National Academy of Security Service of Ukraine
(Kyiv, Ukraine)

**ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY FOR DECLARATION
OF STATE SECRETS - OR HOW TO BECOME
THE ENEMY OF THE COUNTRY IN A MINUTE**

***Abstract:** the paper explains the concept of state secrets, subjects of public relations in the field of state secrets and responsibility for its illegal disclosure.*

***Keywords:** state secret, administrative responsibility, law.*

УДК 343.3

Рзаєв Ельчін Рамзійович

студент кафедри національної безпеки
Національна академія Служби Безпеки України
(Київ, Україна)

**КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА РОЗГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ –
АБО ЯК СТАТИ ВОРОГОМ КРАЇНИ ЗА ХВИЛИНУ**

Анотація: в роботі викладено роз'яснення поняття державної таємниці, суб'єктів суспільних відносин у сфері державної таємниці та відповідальності за її незаконне розкриття.

Ключові слова: державна таємниця, кримінальна відповідальність, закон, секретна інформація.

Станом на 2022 рік досить актуальним питанням є захист не лише персональних даних однієї конкретної людини, але й модифікація інструментів захисту секретної інформації цілих країн.

Шпигунство, інтриги, плітки – це те, чим завжди була огорнута тема захисту державної таємниці.

Наразі, Законом України «Про державну таємницю» визначено, що охорона державної таємниці – це комплекс організаційно-правових, інженерно-технічних, криптографічних та оперативно-розшукових заходів, спрямованих на запобігання розголошенню секретної інформації та втратам її матеріальних носіїв. [1, с.1]

Державна таємниця або як її ще називають «секретна інформація» - це вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку,

розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у порядку, встановленому законом, державною таємницею і підлягають охороні державою. Така дефініція поняття також присутня у вищенаведеному Законі. [1, с.1]

Для забезпечення якісного та доцільного захисту даних держав, інформація, яка претендує на роль таємної проходить відповідну процедуру згідно якої уповноважений суб'єкт, а саме державний експерт з питань таємниці оцінює та приймає рішення про віднесення категорії відомостей або окремих відомостей до державної таємниці з установленням ступеня їх секретності шляхом обґрунтування та визначення можливої шкоди національній безпеці України у разі розголошення цих відомостей, включенням цієї інформації до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, та з опублікуванням цього Зводу, змін до нього.

Величезні обсяги різноманітних ресурсів країни виділяються на модернізацію рівнів захисту державної таємниці. Підбір кадрів, сучасні програми, поліпшення законодавчого регулювання питань щодо захист даних.

Проте, розмірковуючи про те, як максимально убезпечити таємну інформацію слід також звернути увагу на покарання, як превентивних захід забезпечення захисту даних.

Розголошення державної таємниці, в залежності від тяжкості правопорушення накладає на особу кримінальну відповідальність, але безспірно, інколи можна обійтись й адміністративним штрафом.

Тема статті резюмує, що в подальшій частині статті будуть висвітлені аспекти саме кримінальної відповідальності за розголошення державної таємниці.

Кримінальним кодексом України, а саме ст. 328, передбачено покарання за розголошення державної таємниці.[2] До суміжних статей можна також віднести ст. 329 «Втрата документів, що містять державну таємницю».[2]

Отже, відповідно до ст. 328 Кримінального кодексу України розголошення відомостей, що становлять державну таємницю, особою, якій ці відомості були довірені або стали відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків, за відсутності ознак державної зради або шпигунства - карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.[2]

Аналізуючи викладене можна сказати, що особа, яка має відповідний допуск (першої, другої або третьої форм) до державної таємниці, наданий відповідно до законодавства України, та є такою, що порушила єдиний порядок забезпечення охорони державної таємниці що забезпечує безпеку держави може та навіть має бути притягнута до кримінальної відповідальності.

Варто наголосити, що якщо зазначені відомості випадково стали відомі іншій особі (прибиральниця знайшла втрачений таємний документ, охоронець несподівано підслухав таємні розмови тощо), вона не може нести відповідальність за їх розголошення.

Говорячи щодо інших суб'єктів, таких як іноземці або особи без громадянства слід зазначити, що вони можуть бути суб'єктом злочину, передбаченого ст. 328 Кримінального кодексу України, у випадку, коли відповідний доступ до державної таємниці їм було надано як виняток на підставі міжнародного договору України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або письмового розпорядження Президента України відповідно до законодавства України.

Звичайно, Кримінальним кодексом України законодавець передбачає і кваліфіковану частину статті в якій йдеться про те, що те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років, тобто воно вже є тяжким злочином. [2]

Як саме законодавцем визначаються тяжкі наслідки? В цьому випадку до тяжких наслідків слід віднести випадки, коли внаслідок розголошення або втрати

відомостей, що становлять державну таємницю, відповідні державні органи вимушені були істотно змінювати зміст стратегічних, оперативних, мобілізаційних та інших важливих планів, організацію охорони певних об'єктів, систему зв'язку, напрями науково-дослідних чи конструкторських робіт, що було пов'язано із заподіянням державі значної матеріальної шкоди.

Таким чином, можна сказати, що законодавство України забезпечує державу та її громадян захистом в нетиповому для нього сенсі. Тому громадяни можуть бути спокійні, адже комплекс гарного рівня захисту даних та суворе покарання за їх розголошення дає цільний та необхідний країні результат.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855- XII // Відомості Верховної Ради. – 1994. - № 16. – Ст. 93.
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 01.05.2016[Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

Rzaev Elchin Ramziyovich

student of the Department of National Security
National Academy of Security Service of Ukraine
(Kyiv, Ukraine)

CRIMINAL LIABILITY FOR DISCLOSURE OF STATE SECRETS - OR HOW TO BECOME AN ENEMY OF THE COUNTRY IN A MINUTE

Abstract: the paper explains the concept of state secrets, subjects of public relations in the field of state secrets and responsibility for its illegal disclosure.

Keywords: state secret, criminal responsibility, law, secret information.

ТЕХНІЧНІ НАУКИ (TECHNICAL SCIENCE)

УДК 004.8+005.4

Pidlubnyi Dmytro

Student, Logistics Department

National Aviation University

(Kyiv, Ukraine)

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IMPACT ON LOGISTICS PROCESSES AND MANAGEMENT

***Abstract:** the article research impact, potential benefits and challenges on logistics processes, management and company's strategy after implementation of Artificial Intelligence in the transport and warehouse systems.*

***Keywords:** Artificial Intelligence, logistics system, logistics processes, logistics management, warehousing systems, transport systems.*

Artificial Intelligence (AI) is one of the most powerful tools nowadays. This technology applies in technical (automotive, robotic, space industry) and business sphere (financial market prediction, demand prediction etc.). Avron Barr and Edward A. Feigenbaum define that «AI is a branch of computer science – the study of the relation between computation and cognition. AI involves writing programs that attempt to achieve some kind of intelligent behavior» [1].

The development of Artificial Intelligence has revolutionized the field of logistics. The most significant advancements this technology has brought include warehouse automation, autonomous vehicles, predictive analytics for demand. This technology offers to automate and simplify numerous processes that are engaged in logistics systems.

Artificial Intelligence is useful, especially in transportation and warehouse management in logistics. Therefore, AI helps reduce costs and optimize supply-chain

through machine vision (autonomous trucks) and process automation (demand prediction, correct filling layouts, sorting and storing goods at the warehouse, planning goods quantity for replenishment).

Moreover, implementing AI into the logistics system may change a company's strategy and may make changes in the logistics management. The autonomous vehicles that are based on Artificial Intelligence leads to emission and accidents cut that improve the company's strategy for the green (control emission) and safety strategy. Both strategies have direct environmental and social impact.

In addition, Artificial Intelligence leads to better truck's route layouts, scheduling and planning transportations in cooperation with Transport Management System (TMS). Autonomous vehicles that are based on AI helps logistics companies reduce fuel consumption up to 30% that leads to cost reduction strategy according to better planning and scheduling. The role of AI in the transport industry «has been so prominent that experts predict it will reach \$3.5 billion by 2023» according to Maxinai journal research [2].

Speaking about warehouse management, the main goal of AI is to predict and optimize all the warehouse's processes and related logistics management functions to ensure high performance work output of Warehouse Management System (WMS). Artificial Intelligence helps logistics company simplify and automate (in cooperation with Warehouse Management System) order processing, inventory control, planning and scheduling, storing.

Artificial Intelligence in warehouse management will solve next bottlenecks:

- Reduced handling and storage costs;
- Increased productivity and efficiency;
- Enhanced data accuracy and analysis;
- Reduced stockout events;
- Optimized warehouse space;
- Provides greater inventory control.

Therefore, according to the changes in logistics functions for both transport and warehousing management, AI will make some changes in organizational structure due automation. We could say that AI in tandem with TMS and WMS will exactly remove most of low-management (executors) employees such as forwarders, drivers, loaders etc.

So, Artificial Intelligence is a prospective plugin tool (because it is not separate module / system and working in common with other systems such as WMS and TMS) for logistics that leads to the obvious benefits for its operational, planning and forecasting processes. AI is a massive and long-term project for each logistics company. AI requires a huge transforming and accurate implementation strategy with high-skill experts and developers. There are other challenges connected with Artificial Intelligence implementation:

- High cost of AI project;
- Available mostly for big-size company (because of costs);
- Require a lot of company's correct data and samples based on previous years.

REFERENCES:

1. A. Barr, E. A. Feigenbaum The handbook of Artificial Intelligence: Volume 2. 1982. P. 3.
2. Fuel Efficiency Improvement Using Artificial Intelligence [Electronic Resource] / Maxinai Journal. – 2021. – an Access mode: <https://www.maxinai.com/resources/fuel-efficiency-improvement-artificial-intelligence>

Підлубний Дмитро Олександрович
Національний авіаційний університет
(Київ, Україна)

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЛОГІСТИЧНІ ПРОЦЕСИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ

***Анотація:** стаття досліджує вплив, потенційні переваги та проблеми на логістичні процеси, менеджмент та стратегію компанії після впровадження Штучного Інтелекту в транспортні та складські системи.*

***Ключові слова:** Штучний Інтелект, логістична система, логістичні процеси, логістичний менеджмент, складські системи, транспортні системи.*